

★ **רופאים קובעים אבחנה בטלפון -**
מבלי לראות את החולה
 ★ **חובשים אינם יודעים לבצע עירוי**
 ★ **חולי-שחפת מקבלים זריקות**
מזורק אחד
 ★ **תרופות מחולקות לפי צבע הכדורים**

סוף-סוף פותח מישהו את פיו ומגלה את סוד הזוועות במרפאות של בתי-הכלא בישראל. כתב "העולם הזה". נתן זהבי השיג את הדו"ח הסודי שאתה חייב לקרוא אותו!

מנות בלבן

דברים מוזרים החלו מתגלים לאחרונה בציבור על המתרחש בבתי-הסוהר במדינה. ליתר דיוק: על המרפאות ובתי-החולים של בתי-הסוהר. שמעון לוי, נער בן 17, מת בצורה מיסתורית ב"מעשיהו", לאחר שזעק במשך 24 שעות רצופות לעזרת חובש - ולא נענה. יחזקאל בן משה יצחק, בן 43, אב לחמישה ילדים, נפטר ב"מעשיהו" לאחר שהתייסר והתחנן לטיפול רפואי במשך חודשים ארוכים, לא נענה מאחר שהחובש טען שהוא ארטיסט. הוא מת מסרטן. יעקב אלימלך מת בכלא רמלה, במרץ השנה, לאחר הונחה בטיפולה האורח ששמע על מיקרים אלו, לא יכול היה להימנע מהמתשבה המבעיתה, כי אם ימצא עצמו באקראי יום אחד בבית-סוהר, ויפול שם למיטתו, יהיה גורלו רע ומר.

חמורים לא פחות מהמיקרים המזעזעים עצמם היו נסיונות הטיפוטים והחיפוי מצד שילטונות בתי-הסוהר. כל המערכת האדירה הזו הופעלה, בכל מיקרה ומיקרה, כדי להסתיר את הפרשה מעיני הציבור ולמרוח את החקירה כך, שהאמת לא תתגלה: מלבד "העולם הזה", לא ידעה העיתונות כולה על המיקרים. ועדות-החקירה והשופטים-החוקרים לא יכלו לברר את האמת. ענף-הרפואה בבתי-הסוהר, שהוא ממלכה עצמאית, דאג לקבורה נאותה, תרתי משמע. ללא תוצאות, כפי שניתן היה לצפות.

הדו"ח הבילעדי המוגש בעמודים אלו, הושפך לראשונה אור על אחת הנקודות האפילות של חיינו, הוגש לפני חודשיים לנציב שירות בתי-הסוהר אריה ניר. הדו"ח נערך בידי חובש שירות חודשים רבים בבתי-הסוהר, והיה אחד הבודדים שהוסמך לתפקידו. האיש שירת בשעתו כחובש בצה"ל, בשירות סדיר ובקבע, וזה לתעודות הוקרה. "העולם הזה" מביא שני פרקים מהדו"ח. אחד דן במקום "רע" - בית-סוהר רמלה, והשני מטפל במקום "טוב" - כלא שאטה.

ההישמר בקופסה יבשה וסגורה. אולם ארבע קופסאות אל-חלד גדולות המיועדות למזרקים סטריליים מונחתות מתחת לשולחן הטיפולים ומכילות ציוד שאינו שייך לשם בכלל. אילו היו משתמשים בהן למטרות הן נועדו, ניתן היה בנקל לעקר את כל כמות המזרקים שבבתי-החולים צורך. העובד דה שהפיתרון פשוט כל-כך רק מחמירה את המחדלים. כאשר הערתי בנידון לכ"מ מר חשלו, ענה לי שאין לסמוך על החובשים שיעשו מלאכתם אמונה, וסידור זה הוא הרע במיעוטו.

● חלוקת תרופות רשלנית: בעת חלוקת התרופות לחולים מיספר פעמים ביום, מזוהה מנת התרופות הניתנת לחולה לפי צבע, גודל, צורת וכמות הכדורים. בכל מוסד רפואי מקובל שהתרופות מועברות ממכיליהן אל צלוחית אישית הנושאת את שם החולה. חלוקת התרופות מצלוחיות שאינן מסומנות כלל, לכשלושים חולים, חורגת מגבולות הרשלנות הרגילה.

טיפול רפואי - באמצעות הטלפון

אזהה סטריילית מוצאת מתוך התוף של הסטריליזציה בידיים מגולות. זהו חטא כבד למוסד הרפואי המכשיל מערך רפואי שלם. כי באותו רגע שוב אין הגאווה יכולה להיחשב סטרילית.

● התוקנים נעשים בעזרת צינור גומי ישן ורך, שנועד בכלל למטרה אחרת, ונדי

חף בדיעמל לפי הטבעת של החולה - לרוב בידיים מגולות. בבית-החולים חסרה קנולת גומי מוקשה המיוחדת למטרה זו.

● טיפול חירורגי אחר-ניתוחים וניקוי וחבישת פצעים מזוהמים ומפרישים, למ"ש: פריטטת מלאכותי עם פציעה מפרשה סמיכה) נעשה בידיים מגולות כשהמטפל אינו מצויד בכפפות. מכך ניתן ללמוד לא רק על שיטת הטיפול ורמתו, אלא בעיקר על מידת הדמורליזציה, הכיוון העצמי והידיעות הקיימים בסגל המטפל.

● בשעות הערב והלילה, בהיעדר הרופאים, ממונים החובשים על כל הבעיות הרפואיות המתעוררות. במיקרה הצורך חייב החובש האחראי להתקשר עם הרופא התורן, תוך הגשת עזרה ראשונה, ולקבל הוראות לטיפול. החובש האחראי על המשמרת, או לכל חובש אחר, אסור בהחלט להשיג תמיכה במד לחץ-דם (בגלל שמד לחץ-דם אחד נשבר פעם...), כמו כן אין זה מקובל שחובש יבדוק חולה בסטטוסקופ. רוב ה"אינפורמציה הנמסרת לרופא מבוססת משום כך רק על מדידת חום ודופק, ועל התרשמות החובש - החייב גם לקבוע את מתי מנות תלונותיו של האסיר החולה. לפי אינפורמציה זו נקבע הטיפול הרפואי - טלפוני - ונדרש ביומן הראשי כהוראות הרופא. - אם חיללה יסתכן מצבו של החולה, - הרי נמצא הכיסוי החוקי בדוח ביומן; החובש "מכוסה", הרופא "מתוסק", והשיטה הוכיחה עצמה פעם נוספת בנוחה מאוד. רק האסיר החולה - עניינו האישי (101 בעמוד 28)

רובם המכריע של החובשים בשירות בתי-הסוהר הם סוהרים פשוטים, חסרי השכלה מיקצועית רפואית קודמת. השכלתם המיקצועית היחידה נרכשת במשך חודש עד שלושה חודשים של עבודה מעשית בבית-החולים המרכזי של שירות בתי-הסוהר - הר - ללא כל הרכה יומה (תוכנית אי-מונים, הרצאות ולימוד).

החובשים ש"הוסמכו" בשיטה זו חסרים כל ידע מינימאלי באנטומיה, פארמקולוגיה, עזרה ראשונה, מחלות, רפואה מונעת, סדרי ושיטות הטיפול הרפואי, מיון זפג' עם וכל ידע תיאורטי נוסף. החובשים האלו לא נבחנו מעולם בשום בחינה מיקצועית. הידע היחיד שלהם הוא פרי שנות הנסיון בעבודה - אשר אין לזלזל בו, אך גם אין להפריז בערכו ולראותו כקנה-מידה ליכולת מיקצועית.

בתקופת עבודתי ברמלה, נערך בבסיס-ההדרכה בכפרי-יונה קורס בהשתתפות מגן-דוד-אדום, כדי להכשיר מדיכני עזרה ראשונה מקרב חובשי השירות. הקורס הוכיח של ע"י מדיכני מד"א, ותוכיכו לא הוסמכו כמדריכי עזרה ראשונה. עובדה זו לא מנעה העסקת משתתפי הקורס הזה כחובשים לכל דבר במרפאות שירות בתי-הסוהר, והעסקת הטיפול הרפואי בידיהם.

פעילות רפואית עניפה זו מכוסה היטב בנוהל משרדי מדוקדק, המכחן בקפדנות לציין כל עובדה בצורה שתתקבל יפה מאוחר יותר, אם תהיה חקירה. במיקרה של תקלה, חוברים כל הממונים והנוגעים בדבר בנסיון להחליק את המיקרה בעת החקירה, (המנוהלת ע"י שרות בתי-הסוהר),

כאשר כל השאלות המביכות אינן נשאלות כלל). האווירה הכללית היא: האסיר רשאי אפילו למות - בתנאי שיהיה כיסוי לצורך החקירה.

לכל החולים - מזרק אחד

לחץ העובדות המזעזעות על שיטות העבודה בבית-החולים המרכזי של שרות בתי-הסוהר ברמלה, שהוא גם המ' קום בו לומדים החובשים את מיקצועם ורוכשים את עקרונות הטיפול הרפואי: במחלקת השתפת מזורקות התרופות לכל החולים שמזרק אחד. כן מזורקות תרופות זהות לחולים שונים - באותו המזרק. עובדה חמורה זו אינה דורשת פרשנות. לפעול בדרך זו - ועוד לחנך על פיה חובשים לעתיד - מוכיח היעדר כל מוסר רפואי.

מאחר והזרקה התרופות היא באותו המזרק למיספר חולים, נמנעים החובשים מלשאוב בתחילת זריקה תוך-שרירית, כדי "לא לזהם את המזרק". וזה - למרות שב"כל זריקה תוך-שרירית חובה לשאוב טרם המזרק החומרי, כדי לחדא שאין המחט נמצאת בתוך כלידם: הזרקה זריקה תוך-שרירית ישירות אל תוך כלידם, עלולה להיות קטלנית.

● סטריליזציה רשלנית: המזרקים הרתוי חים נשארים במי הסטריליזטור ואינם מוע"ברים לקופסה המיועדת לכך. מחול מסוג זה נחשב כעבירה בצה"ל, ולא יישמע כמ"ר הו במוסדות רפואיים אחרים. על המזרקים